

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistička destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

T 1.1.3 Zbirka gradiva narodnih pripovijedaka iz Rodika (Mitski Park Interreg)

Informator: Jasna Majda Peršolja

Bijela zmija

Tamo na rodiškoj Robidi uzdizao se nekoć velik i jak dvorac. Pogodio ga je grom i zapalio mu krov. Dvorac se je ubrzo nakon toga srušio. Ostali su tek veliki temelji. U njima je boravila velika, lijepa, bijela zmija. Neki su govorili da je zmija crna i da je to ukleta grofica. Bojali su je se svi od reda, bez obzira na to bila ona crna ili bijela, a kada bi odlazili na Robidu, roditelji bi djeci govorili: "Čuvajte se zmiije. U temeljima je opasno."

Jednom je Babudrov Pepček otišao tamo po drva. Nasjekao je drva i odsjekao grane. Zatim je otišao do grabovog grma kako bi odsjekao batinu. Rukom je posegnuo u grm po kolac. Ništa nije gledao. Oko kolca je bila zamotana zmija. U trenutku mu se omotala oko ruke i počela ju stiskati, tako da je dječaku ponestajalo zraka. Dječak je u drugoj ruci imao sjekiru, ali bio je tako zbunjen i prestrašen da ju nije udario njome. Čak ju je spustio na tlo. Zmija mu se savijala uzduž cijele ruke, omotala mu se oko vrata i došla glavom u visinu njegovih očiju. Zurila mu je u oči i siktala jezikom. Toliko jako ga je stiskala oko vrata da je sav pocrvenio. Mislio je da je gotov. Pri posljednjim izdisajima je pomislio: "Dragi Bože i Majko Božja! Spasi me ovog zmijskog đavla. Vjerovali ili ne. To je odista pomoglo."

Vedamc / Kobilja glava

Jedan čovjek bio je vedamc. Rođen je s nogama naprijed. Zato je znao sve što drugi ljudi misle. I to je koristio u razgovorima i u mešetarenju. Pogledao bi čovjeka u oči i pročitao njegove misli. Tako se obogatio. I postao najbogatiji u selu.

Jednom prilikom je načuo da čovjek može razumjeti i govor životinja ako pod jastuk stavi sjeme paprati. Otišao je u šumu i nabrao sićušno sjeme paprati. U noći na Svetog Ivana probudio se i osluškivao. Začuo je glasove koje još nikada prije nije imao prilike čuti. A mogao je i razumjeti što znače.

Vedamc je ustao i otišao do staje. Čuo je kako razgovaraju vol i konj.

Konj je rekao: "Ako bi naš gospodar, koji sebe smatra vedamcem znao sve, znao bi i da se pokraj kolca, tamo gdje visi konjska lubanja na Kobjeglavi, nalazi zakopano blago." Otišao bi tamo u ponoć poslije prvog punog mjeseca nakon Uskrsa i iskopao blago.

Vol je nato rekao: "Ma da, onda bi bio još pohlepniji nego što jest. Toliko nas izgladnjuje da nam jako kruli u želucu. Dobro je da su mlatioci površno izmlatili žito i ostavili u slami pet mjera žita. Ovako ćemo preživjeti ovu godinu i nećemo krepiti od gladi."

Vedamc je to čuo i odmah sljedećeg dana naredio mlatiocima da još jednom izmlate žito. Nisu smjeli prestati sve dok nisu izmlatili punih pet mjera žita.

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistična destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

Vol i konj jeli su cijelu zimu suhu slamu i toliko su smršavili da su ih bile same kosti koje su se tresle i klepetale. Samo im je još koža visjela s leđa. Na Uskrs su, od velike gladi i svega zla, jedva mogli stajati na nogama.

Konj je rekao volu: "Jedva čekam prvi puni mjesec. Onda smo spašeni."

Te večeri, kad je na nebu zasjao puni mjesec, prvi nakon Uskrsa, vedamc je otišao iskopati blago. Tamo na Kobjeglavu pokraj kolca je visjela konjska lubanja i tamo je počeo kopati. Čim je počeo, doletjele su vještice i počele plesati oko kolca i oko njega samoga. Zgrabile su pohlepnog vedamca, vrtjele se s njim oko kolca i toliko navlačile da su ga rastrgnule i raščetvorile. Potom su pokraj kolca iskopale jamu i u nju stavile lonac s novcem i komade njegova raskomadana tijela.

Vol je upitao konja: "Čuj, kako to da su ga vještice rastrgale?"

Konj mu je odgovorio: "Znao sam da vedamc ima sjeme paprati i zato ti nisam rekao jer bi mogao za kolac privezati granu mukinje. Vještice bi izgubile svoje moći i blago bi bilo njegovo. Ovako je još uvijek tamo.

Njivice

Tamo na Njivicama bilo jednom jedno selo. Ljudi su ondje živjeli dugo vremena, a poslije su otišli u Brezovicu. U njihove su kuće kasnije uselili Cigani. Jedan Ciganin bio je kovač. Prevario bi svakog putnika koji bi tuda prolazio i zaustavio se da nahrani konja. Svakome tko bi u večernjim satima došao do njegove kuću, rekao je: "Dajem vam besplatno prenoćište." Putnici su to obično prihvatili i tamo prespavali.

Kad je putnik ušao u sobu, kovač mu je pokazao lijep kovani krevet. Putnik bi legao na krevet, a kovač bi ga zakovao i skratio krevet posebnom polugom.

"Prevelik si za moj krevet", rekao je. Uzeo je sjekiru i skratio ga, kod glave i nogu.

Komade mrtvog tijela zakopao je iza kovačnice. Zatim je obojio i prekovao konje i takve ih preprodavao. Sve što su putnici imali sobom prodavao je tamo u Pivki.

Od tada je minulo već mnogo godina. Ipak, ljudi su izbjegavali to mjesto noću, govorili su da je začarano i da njime lutaju duše umrlih. Tako tuda nisu prolazili.

Jednom je Cesarica iz Rodika išla u Artviže. Malo se zapričala s Marijom Dudkovom pa je požurila kući kako bi stigla prije mraka. Dok se približavala Njivicama, primijetila je kako na tlu gore mali plamenčići. Bili su visoki oko pola metra. Kada bi im se Cesarica približila, plamenčići bi se ugasili. Kada ih je htjela prekoračiti, postajali bi još viši.

Uzela je jednu granu i počela gasiti vatru. Što je više po njoj udarala granom, to je plamen postajao viši. Gorjela je zemlja, ne drveće ili grmlje. Uхватила ju je strašna tjeskoba. Nije mogla prekoračiti vatru. Stoga se okrenula natrag prema Rodiku. Trčala je cijelim putem do sela. Sva prestrašena i mokra vratila se natrag i ispričala što se joj je dogodilo.

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistička destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

Ljudi su je slušali i govorili joj da je to bila vatra s drugog svijeta. Tamo su trpjele duše umrlih.

Križendrev , Uz cestu, metar ispod kamena na tromeđi

Križendrev nije uobičajeno mjesto jer tamo raste jedan ogroman zeleni hrast, a noću tamo možeš susresti i krvavo bedro. Tamo nije dobro ići noću.

Tine iz Artviža uvijek se hodao udvarati u Rodik. Dolazio bi svakoga dana i plesao i pio, jeo zelje s kobasicom, veselio se onako kako to pristoji jednome mladiću. Zadržao se dugo pa je njegova djevojka rekla: "Skoro će ponoć, ostani tu, nemoj ići doma".

Ipak, on se uputio u Artviže. Bio je baš pripit i krivudao od jednog kraja ceste do drugog, osvjetljavajući si put fenjerom.

Kad je iz Vrhula stigao na Križendrev, ugledao je divovskog čovjeka koji je visio s neba obješen na užetu.

Odjednom se od obješenog otkinula jedna noga. Zatim je pala i druga noga. Zatim je pala desna ruka. Kroz neko vrijeme još lijeva ruka. Na kraju se dolje srušio i trup. Samo je još glava visjela s neba obješena na užetu.

Obješeni se na tlu ponovno sastavio i bez glave počeo marširati prema Tini. Približavao mu se sve više, a kada se približio do kraja, Tine je vidio da je to čudovište bez glave dlakavo i da su mu bedra krvava.

Tine se u trenutku otrijeznio. Brzo se prekrizio i prizvao Boga u pomoć.

Ajdovščina / Jajdešna

Na najvišem vrhu rodiške Luze smještena je Ajdovščina, mjesto u kojem su nekoć obitali divovi. Priča se da nisu bili poput nas, imali su jače zategnutu kožu i crnu, kovrčavu kosu. Ovi divovi živjeli su u svojem velikom gradu Ajdovščini koji je bio opasan visokim zidinama, a imao je i troja ogromna vrata koja su bila zatvorena: jedna su bila od zlata, druga od srebra, a treća od bronce. Priča se da su divovi bili dobri kovači te da su znali iskovati što bi se god moglo zamisliti. Ti su ljudi imali sve osim polja koja bi obrađivali, stoga su često bili gladni. Imali su komadić zemlje tamo na Njivicama i Štihtercu na Guri, ali im je urod bio slab.

S tim divovima Rodičani su imali puno posla. Noću, kada su Rodičani spavali, divovi su se prišuljali njivama u Čelevom i pokrali im sav urod repe i mrkve. Kada su se Rodičani probudili, sve je već bilo pokradeno.

Rodičani se nisu usudili boriti s divovima, nisu imali nikakvo oružje, malo su ih se bojali. Stoga su nakon tog događaja na rodiškim poljima počeli saditi repu, očistili crno trnje i napravili polje, koje se tamo nalazi i danas.

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistička destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

Divovi su nastavili živjeti na Ajdovščini. Nakon nekog vremena tamo je došla neka vojska i svi muški divovi otišli su u rat. Prije nego što su otišli, zakopali su svoje blago. I ostavili kod kuće samo djecu, žene i starce. I više se nikada nisu vratili u dolinu.

Prije nego što su otišli, zamolili su zmiju lintvera da čuva njihovo blago. Sve dok je lintver živ, nitko neće ukrasti blago. Čuva ga još i danas, još danas je tamo. Ipak, starci i djeca nisu mogli tamo živjeti pa su polako otišli u Podluzu i tamo sagradili kuće. Današnji Podlužani potomci su Hajdov.

Čuk / Jezero

Rodiški Čuk je brdo koje se uzdiže nad selom i promatra ga danju i noću. Čuk je neobično brdo. Oko njega nalazi se kamenje i zemlja, a iznutra je šuplje i puno vode. Na dnu te vode nalazi se veliki dvorac. U tom dvorcu živi rodiška zmija. Ta se zmija zove lintver.

Svakog dana zmija odlazi u skitnju. Dopliva uzvodno do vrha, gdje voda izvire iz Čuka. I počinje ju tjerati prema van. Budući da je voda prilično topla, lintver se u njoj grije.

Nakon toga vraća se u vodu u brdu. Svaki dan začepljuje sve rupe i brine da voda ne istječe.

I što ćete reći o njemu? To nije obična zmija, velik je, zelene boje, a na glavi ima cvijet koji podsjeća na kokotovu krijestu. Ima male uši, a jezik poput zmije. Ipak, zubi su mu drugačiji, puna su mu ih usta. A kada ta zmija dođe gore na brdo, promatra oko sebe. Ako bi ga nešto razljutilo, mogao bi udariti repom i Čuk bi se rasprsnuo po pola, a voda bi odnijela Rodik.

Zato ljudi paze da ne razljute zmiju jer zmija sobom donosi i munju. Ako kažeš munja, pogodit će te, nije sigurno. Zmija puhne otrovni dah i stvore se veliki oblaci, počinje padati tuča, susnježica ili što god ... te sijeva i grmi i ubija mnogo ljudi.

Zbog toga Rodičani poštuju ovu zmiju.

Baba

Nekoć su ovdje živjeli divovi. Majka im je bila jedna ogromna baba. Djeca su joj napravila kip i postavila ga na povišeno mjesto u Debeloj riži. Prvo su joj napravili veliki trbuh, pupak, dva boka, debelu, debelu stražnjicu, dvije sise i glavu.

Ova ogromna majka je imala mnogo, mnogo djece. A ako bi je netko gnjavio, i popeo joj se na glavu, zgrabila bi ga, zgnječila i progutala.

I zato, ljudi Božji, ne zadirkujte babu. Možete joj se popeti na trbuh i na bokove, ali ne i na glavu, nije sigurno.

Baba k'o baba, najbolja, kažu da je loša. Ipak, tako loše babe kao što je rodiška baba nema na cijelome svijetu. A kako je tek gnusna. Prije no što dođe u selo, zaustavi se na Čelevu i Krasićima.

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistična destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

Jedno nogu stavi na Čuk, okrene se prema Slopama, pokaže Rodiku stražnjicu i kaže: „PRDAC GNJAVI, NE PLAĆA NAJAMNINE, NEKA IDE VAN!“

To ponavlja tri puta, a zatim prdne. Prdi dugo, veoma dugo, a njezin dah je poput vrućeg vjetra. Zatim se okrene i popiša, a mokraća joj je poput tople kiše. Zato Rodičani njezin dah nazivaju „popišankom“, a kišu „popišankinom kišom“. Kad se baba olakša, odlazi tamo u nizinu, u Milano. Kada je već daleko, okrene se prema Rodiku, podiže suknju prema gore i pokazuje sve što se nalazi ispod nje. Tada se dižu i oblaci. Rodičani kažu: "Baba je podigla suknju, nebo će se razvedriti i neće biti kiše!" Tako je to!

Rodiška špilja

Isus i Sveti Petar hodali su svijetom. Isus je bio mršav i sitne građe jer je uvijek bio postio i skapavao od gladi. Sv. Petar je bio debeo i jak jer je volio jesti. Stalno je nešto jeo, a ipak je uvijek bio gladan. Petar je bio pravi ženskar. Također je bio svjestan svoje krupne tjelesne građe. Volio se hvaliti kako je pravi muškarac. Kada bi hodao svijetom, uvijek je išao za Isusom. Mislio je, ako je Isus doista Sin Božji, ipak je on ljepši i jači muškarac od njega. Promatrao je Isusova djela i mislio kako bi on to učinio bolje, brže i ljepše.

I tako su jednom došli u rodišku Luzu. Sjeli su na vrh. Petar, koji je uvijek bio gladan, uzeo je iz bisage kruh da bi nešto pojео. Zatim je odrezao komad slanine i time ponudio i Isusa. Isus mu je zahvalio i nije prihvatio hranu. Iskopao je nekoliko korijena paprati i to grickao. I jeli su svaki svoje. Sveti Petar je rekao Isusu:

"Vidiš, Isuse, kada bi jeo slaninu i kobasice i na to popio još kvarat vina, bio bi snažan poput mene." Pogledaj što ću učiniti! "

Uzeo je jedan veliki kamen i bacio ga s Luze. Kamen je letjeo zrakom sve do Debele griže. Tamo je napravilo rupu. Kamen je doletio u tlo i nastala je velika i široka špilja.

"Jesi li vidio Isuse kakva Remeščica je nastala?" hvalio se Petar.

Isus mu na to reče: "Stvarno si jak, Sveti Petre! Ali, i ja mogu napraviti špilju. Bacit ću ove kamenčiće, a ti ćeš izmjeriti koliko duboke jame će nastati."

Isus je uzeo tri kamenčića. Jednog je bacio daleko. Kamen je letio sve do Boršta. Ondje se, onkraj lokve, zario u zemlju. Drugi kamen je bacio u Malagrišce i tamo je nastala špilja. I opet je bacio jedan kamen tamo u Lesnjac i tamo je opet nastala špilja.

Zatim su otišli izmjeriti dubine špilja. Remeščica je bila užasno široka. Ali, bila je plitka, a dno je bilo vidljivo. Šlavrovu i Fukovu špilju izmjerili su pomoću užadi. Cikovoj špilji nisu mogli pronaći dno. Sveti Petar je rekao: "Spustit ću se u špilju i vidjet ću koliko je duboka." Isus mu reče: "Petre, ne budi lud. Ne idi dolje! Znaš da je špilja duboka i vodi sve do pakla. "

Petar se zaustavi i reče: "Jao, Isuse, što smo to učinili. Vragu smo otvorili put do ovog svijeta. "

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistička destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

Patuljak u Cikovoj špilji

U Rodiku nema mnogo patuljaka. Ali jedan je sigurno tamo. Živi u Lesnjacu u Cikovoj špilji.

Jednom prilikom dok su dječaci odvodili stoku na pašu tamo u Drobnoj griži, zašli su u ovu duboku dolinu, u Lesnjac. I što nisu ugledali tamo sićušnog čovječuljka u zelenim hlačama. Lice mu je bilo skroz naborano i zaraslo, imao je dugu sivu bradu. Smijao se i skakutao te im dao bijeloga kruha. Kad su dječaci još htjeli jesti, namamio ih je do špilje. Kad su dječaci došli do špilje, zaustavili su se. Ipak, jedan od pastira bio je toliko drzak da je stao na rub špilje.

Patuljak ga je povukao.

Dječak je padao i padao i padao, zatim je pljusnuo u vodu. Pogledao je oko sebe i vidio da je na dnu špilje lijepo jezerce, a oko njega prekrasne dvorane prepune divnih skulptura. Patuljak je izvukao dječaka iz vode, dao mu da jede i pije. Dao mu je grožđa, grožđicasuhih kriški, pečenke i kruha, koliko god je htio.

Dječak je sjedio za stolom i jeo. Zatim ga je patuljak odveo da spava na mekoj paprati.

I tako je bilo iz dana u dan. Jeli su i spavali, jeli i spavali.

Jednoga dana dječak je postao tužan.

„Htio bih kući!“ rekao je patuljku.

„Što ti fali kod mene?“ upitao je patuljak.

Ma ništa mi ne fali! Ali mi nedostaju mama i tata i moja braća i sestre! ”

I počeo je plakati, a patuljak se sažalio nad njim i iznio ga iz špilje.

Kad se vratio u selo, svi su ga začuđeno promatrali. Nitko ga više nije poznao. Ni on nije nikoga više poznao.

Rekao je: "Je li ovo selo Rodik? Poznajete li tog i tog koji je bio moj otac?" Kasnije su mu rekli da je njegov otac mrtav već mnogo godina i da ni njihove kuće više nema u selu. Još su mu rekli da su stari ljudi bili u pravu kada su govorili da je jednom u Cikovu špilju pao jedan pastir, ali je od tada prošlo dosta vremena.

Dječak se na ovom svijetu više nije snalazio. Otišao je u Istru i tamo napasao ovce.

Fukova špilja ili Majakavc

Tamo pokraj kranjske ceste postoji jedna velika špilja koju Rodičani nazivaju Majakavc ili Fukova špilja. Do te špilje baš i nije pametno odlaziti. Bog zna, što se tamo događa. Kažu da se tamo okupljaju vještice i vještaci. Tamo dolaze sa svih strana i strašno ako poštena ljudska duša naleti

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistička destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

na njih. Čak i kravama otimaju mlijeko pa ljudi kod kuće više nemaju što za pomesti. Vještaci sve popiju. Ma kakvo vime i mlijeko... Najgore je kada se vještice i vještaci uhvate čovjeka. Tako se isto dogodilo s dječakom iz Rodika. Ograda oko špilje bila je njihova, a on je tamo otišao kositi sijeno. I što je vidio?

U špilju su sa svih strana ulijetali vještaci, a za njima još jato starih vještica. Zatim su tamo popile nešto medovače iz bočice i ne možete ni zamisliti u kakve divne djevojke su se potom pretvorile. Zatim su vještaci i vještice počeli plesati i skakati oko špilje. Dječak se sakrio iza jedne stijene i promatrao ih. Imao je što i vidjeti. To što su radili vještaci i vještice bio je sam grijeh, čisti veliki grijeh. Vještaci su se ganjali međusobno, a zatim svi zajedno. A ovog dječaka je strašno zanimalo što rade pa je podigao glavu malo previsoko iznad stijene kako bi ih bolje vidio i ugledale su ga. Vještice su ispustile strašan vrisak i odvučle ga na sredinu livade. I počele su ga ismijavati. Taj je dječak bio onako, siromah. Bio je tako dosta sitan. Ali one su ga toliko uzrurale da se pretvorio u pravog muškarca pa su poslije s njime postupale tako da mu se činilo kao da je na nebu.

I nije ga bilo doma tri dana.

Nakon tri dana došao je kući sav umoran, znojan i bez kose. Samo se smijao, kao da je poludio. A onda je doma i kod svog ujaka počeo pripovijedati što mu se dogodilo. Ljudi mu nisu niti malo vjerovali. Dali su mu nadimak „Fukec“ i taj se nadimak još uvijek koristi u toj kući, „kod Fukovih“, a za špilju se kaže „Fukova špilja“. A ne više Majakavc.

Šlavrova špilja

Ona špilja u Borštu strašno je duboka. Također ima onu dobru osobinu da Rodičanima otklanja sve brige. Ako čovjeka uhvate problemi, i ne može si sam pomoći, odlazi u špilju i tamo dobiva savjet: tamo odlučuje kako će živjeti dalje, ako ne, skoči u špilju.

Kažu da je u špilji jedan patuljak, no prije njega tamo je živio zmaj s tri glave. Kad je zmaj ubijen, špilja je bila slobodna. I patuljak je ušao unutra. Taj patuljak je gospodar duša, shvaća sve što se događa. Pametan je i pomaže savjetima, ako može. Ako ne, poziva čovjeka k sebi, da mu pravi društvo.

Ovo se jednom dogodilo sa strinom mog strica. Muž joj je bio jedan prekrasan ženskaroš. Nikad mu nije bilo dovoljno žena. Uvijek si je pronašao neku za pored sebe, ili djevojku ili udovicu. Supruga je patila i grizla se. I onda je otišla u špilju u Boršt.

Odvezala je fečov (maramu), stavila je na hrastovu granu te počela plakati i uzdisati. Nakon toga je zvala dolje u pećinu: "Patuljče, hajde, pomogni mi. Reci mi što da napravim, da me moj suprug voli i da više ne skače posvuda. Sad ima onu pijanu. Doveo ju je i kući, a čini mi toliko sramote da više ne znam što bi."

Kroz neko vrijeme patuljak je izašao iz pećine. Uzeo je strinu za ruku i rekao: 'Nema ti pomoći, strino. Ženskaroš se rodio i ženskaroš će ostati. To se ne mijenja sve dok ga ima još nešto u hlačama. "

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistička destinacija za očuvanje, zaštitu i promicanje baštine mitskog prostora

"Ma ja ne mogu više, ne mogu podnositi tu patnju i sramotu."

Patuljak je pokazao na špilju. Pomilovao je strinu, poljubio je i rekao: 'Slušaj, pođi ti sa mnom u špilju. Uvijek ću biti dobar s tobom. Znat ćeš sve što je, bit će ti dobro tamo. '

Strina je rekla: 'Slušaj, slušaj, znaš da ne mogu. Imam djecu. '

A patuljak je govorio, uvjeravao je, tako da je zaboravila na sve. I otišla je s njim u pećinu.

Stričevi su strinu marljivo tražili, zvali je, ali je nisu našli.

Tek u proljeće uputila je krave na ispašu u Boršt Šlavrova pupka. I tamo je na hrastu vidjela onu maramu. Odmah ju je odnijela kući. Nakon toga su muškarci otišli tamo, spustili su se dolje u jamu na užetu i tamo našli mrtvu strinu. A patuljak je nestao. Od tada nije više nijednu ženu namamio u špilju. A prošlo je više od sto godina.

Đavolja stolica / Šembilja

Vrag je oduvijek pristizao u naše selo. U našem graničniku napravio si je trkalište. Vrag se gotovo svaki dan utrkiavao po Rodiškem. Izradio si je specijalno vozilo koje su nazivali „šembilja“. Ovo trkaće vozilo je jurilo, tutnjalo i bučalo, a iza njega se pušilo i smrdjelo na sumpor. Dok bi se približavao kućama, treslo se tlo i sve se posakrivalo da ih ne bi udario grom, koji je grmio ispod kotača šembilje. Vrag je sjedio raširenih nogu na šembilji, cerekao se i urlao na sav glas.

Kada se nije utrkiavao, najradije bi odlazio tamo Pod lisičnu. Tamo se nalazi jedan duboki potok. Iznad njega je visoka stijena, a na toj stijeni su duboke pukotine.

Za te pukotine mi je jedan starac rekao da su nastale onda kada se je vrag utrkiavao nizbrdo. Obično bi krenuo od Čuka nizbrdo po Greščini na Prelovc. Odatle bi se uputio u potok Pod koriti i dolje do Malna. Jednom kada se u punoj brzini spustio do Brc, pokvarile su mu se kočnice.

Šembilja se kretala takvom brzinom da se je i sam uplašio. Pritiskao je kočnicu i pritiskao, ali ništa nije pomagalo. Šembilja je tutnjila i ropotala dolje Pod lisičinom. Tamo mu je jedna kočnica proradila. Šembilja je u glatkoj stijeni napravila urez koji se vidi još i danas. Zatim se prevrnula i rovala prema dolje sve dok nije napravila duboki potok. Ovim dubokim potokom sada teče sva voda iz Devc i sa Stršinovog vrha. Šembilja je rovala i rovala prema dolje do Dan. Tamo je probila tlo i potonula u pakao zajedno s vragom. Na mjestu gdje je nestala šembilja ostala je rupa. To je jedan veliki ponor i sva voda, umjesto da utječe u rijeku, sada teče u pakao. A suhu dolinu danas nazivaju „Sešica“.

Vrag se tamo ispod Lisičine rado odmarao. Kada bi bio umoran, izradio bi si kamenu stolicu, sjeo na nju i zadrijemao. Ali smetao mu je rep. Kamo god bi ga stavio, svugdje bi ga žuljao. Zbog toga je uzeo bušilicu i napravio rupu u stolicu. Rupa je još i danas tamo.

Projekt MITSKI PARK

Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, varstvo in promocijo dediščine mitske krajine prostora
Zajednička prekogranična turistična destinacija za očuvanje, zaščito i promicanje baštine mitskog prostora

Občina
Hrpelje-Kozina

SRVIČULISTE U RIJECI UNIVERSITY OF RIJKA
FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU
FACULTY OF TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT
ORINJA, HRVATSKA CROATIA

TURISTIČKA ZAJEDNICA
MOŠĆENIČKA
DRAGA

arhej

inkubator
sežana